

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ СХІДНЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

РЕКОМЕНДАЦІЇ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ СХІДНОГО МІЖОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

від 06.03.2025

№ 70/24-рк/к

м. Харків

**КОМУНАЛЬНОМУ ПІДПРИЄМСТВУ
«КОЛОМАЦЬКЕ ВИРОБНИЧЕ
УПРАВЛІННЯ ЖИТЛОВО-
КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА»**
(інформація, доступ до якої обмежено)

Про припинення дій, які містять
ознаки порушення законодавства
про захист економічної конкуренції

Адміністративна колегія Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі - Відділення) за результатами вжитих заходів контролю за дотриманням суб'єктами господарювання та органами місцевого самоврядування законодавства про захист економічної конкуренції у сферах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення протягом 2023 - 2024 років та поточного періоду 2025 року

ВСТАНОВИЛА:

1. СУБ'ЄКТ ГОСПОДАРЮВАННЯ, ЯКОМУ НАДАЮТЬСЯ РЕКОМЕНДАЦІЇ

- (1) КОМУНАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО «КОЛОМАЦЬКЕ ВИРОБНИЧЕ УПРАВЛІННЯ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА» (далі – КП «КОЛОМАЦЬКЕ ВУЖКГ», Підприємство) є юридичної особою, дата державної реєстрації *(інформація, доступ до якої обмежено)*. Ідентифікаційний код юридичної особи *(інформація, доступ до якої обмежено)*. Місцезнаходження: *(інформація, доступ до якої обмежено)*. Основним видом діяльності Підприємства є *(інформація, доступ до якої обмежено)* (код за КВЕД *(інформація, доступ до якої обмежено)*).
- (2) Відповідно до статуту КП «КОЛОМАЦЬКЕ ВУЖКГ» (в новій редакції), затвердженого рішенням XIV сесії Коломацької селищної ради IX скликання від 15.12.2021 № 21, Підприємство засноване на комунальній власності територіальної громади селища Коломак і перебуває в управлінні Коломацької селищної ради Харківської області. Метою діяльності Підприємства є випуск і реалізація продукції та надання послуг, які з одного боку забезпечують потреби населення та інших потенційних споживачів, насичуючи товарний ринок, а з другого – дають можливість одержувати прибуток (дохід) і за рахунок цього, розширювати та поліпшувати матеріальну базу Підприємства, впроваджувати прогресивні технології, підвищувати продуктивність праці. Основним напрямком діяльності є збір, очищення та постачання води. Підприємство має самостійний баланс,

розрахунковий та інші рахунки в банківських установах, круглу печатку з власним найменуванням, штампи, бланки. Майно Підприємства є комунальною власністю територіальної громади селища Коломак і закріплюється за ним на праві господарського відання.

- (3) У розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» КП «КОЛОМАЦЬКЕ ВУЖКГ» є суб'єктом господарювання.

2. ВИЗНАЧЕННЯ МОНОПОЛЬНОГО (ДОМІНУЮЧОГО) СТАНОВИЩА СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ

- (4) Відповідно до Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України від 01.04.2002 за № 317/6605 (далі – Методика), з урахуванням пункту 2.2 Методики, встановлено наступне.

2.1. Об'єкт аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища

- (5) Відповідно до пункту 3.1. Методики об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є: суб'єкт господарювання; група суб'єктів господарювання; конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.

2.1.1 Суб'єкт господарювання

- (6) Об'єктом аналізу є КП «КОЛОМАЦЬКЕ ВУЖКГ» - суб'єкт господарювання, який надає послугу з централізованого водопостачання.

2.1.2 Конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим суб'єктом господарювання.

- (7) Об'єктами аналізу є послуга з централізованого водопостачання.

2.2 Визначення переліку товарів та основних продавців, покупців цих товарів, щодо яких має визначитися монопольне (домінуюче) становище

2.2.1 Перелік товарів, щодо яких має визначитися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання

- (8) Відповідно до пункту 4.1. Методики, перелік товарів, щодо яких має визначитися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання, складається з товарних груп, які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території і які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи).

- (9) Товаром, щодо якого визначається монопольне (домінуюче) становище КП КОЛОМАЦЬКЕ ВУЖКГ», є послуга з централізованого водопостачання, яка надається Підприємством на платній основі.

- (10) Визначення ознак одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) здійснюється виходячи з подібності, зокрема: споживчих характеристик, умов споживання, умов реалізації та цін.

а) споживчі характеристики

- (11) Відповідно до пункту 4.1.2 Методики, споживчі характеристики товару визначаються за функціональним призначенням, фізичними, технічними й експлуатаційними характеристиками тощо.

- (12) У визначенні статті 1 Закону України «Про питну воду, питне водопостачання»

централізоване питне водопостачання - господарська діяльність із забезпечення споживачів питною водою за допомогою комплексу об'єктів, споруд, розподільних водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва та транспортування питної води.

- (13) Відповідно до статті 23 Закону України «Про питну воду та питне водопостачання» правами та обов'язками підприємств питного водопостачання є видача дозволів і технічних умов на підключення споживачів до систем централізованого питного водопостачання.
- (14) Відносини, що виникають у процесі приєднання/підключення до водопровідно-каналізаційних мереж регулюються Правилами користування системами централізованого питного водопостачання та водовідведення в населених пунктах України, затвердженими наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України 27.06.2008 № 190, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 07.10.2008 за № 936/15627 (зі змінами, в редакції від 13.07.2021) (далі – Правила №190).
- (15) Відповідно до термінів, визначених Правилами № 190, технічні умови на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення (далі - технічні умови) - комплекс умов та вимог до інженерного забезпечення об'єкта будівництва, реконструкції та заходів для забезпечення гідравлічних параметрів стабільної роботи систем централізованого питного водопостачання (з урахуванням забезпечення потреб пожежогашіння) та/або централізованого водовідведення.
- (16) Пунктами 1, 2 розділу III Правил № 190 передбачено, що приєднання до систем, зокрема, централізованого водопостачання здійснюється відповідно до технічних умов (додаток 2), виданих виконавцем послуги з централізованого водопостачання, та розробленого і затвердженого в установленому порядку проекту на приєднання.
- (17) Згідно з пунктом 10 розділу III Правил № 190, технічні умови є підставою для розроблення проектно-технічної документації на приєднання, зокрема, до систем централізованого питного водопостачання (далі - проектно-технічна документація) згідно з державно-будівельними нормами та іншими нормативно-правовими актами і є обов'язковими для виконання.
- (18) Після виконання робіт з приєднання (врізки) до систем централізованого питного водопостачання та встановлення засобів обліку води укладається договір про надання послуг централізованого водопостачання та водовідведення.
- (19) Отже, передумовою для надання послуги з централізованого водопостачання є приєднання об'єктів до системи централізованого водопостачання.
- (20) Основною споживчою властивістю послуги з централізованого водопостачання є її надання суб'єктом господарювання, який має діючі водопровідні мережі, що їм належать або ними використовуються (експлуатуються).

б) умови споживання

- (21) Послуга з централізованого водопостачання у відповідності до норм діючого законодавства України надається споживачеві згідно з умовами договору, що укладається відповідно до типових договорів про надання послуг згідно зі статтею 12 Закону України «Про житлово-комунальні послуги».
- (22) Таким чином, умовами споживання послуг з централізованого водопостачання є наявність приєднання об'єктів водоспоживання до системи централізованого водопостачання та укладання договорів між виконавцем і споживачем послуг.

в) умови реалізації

- (23) Згідно з пунктом 28 частини першої статті 7 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» господарська діяльність з надання послуг з централізованого водопостачання підлягає ліцензуванню.

- (24) КП «КОЛОМАЦЬКЕ ВУЖКГ» діє на підставі ліцензії на централізоване водопостачання, виданої 24.12.2014 Харківською обласною державною адміністрацією, є виконавцем послуги з централізованого водопостачання і забезпечує їх розповсюдження в межах систем комунального водопостачання, що знаходяться у господарському віданні даного комунального підприємства.
- (25) Послуга з централізованого водопостачання надається із застосуванням певних інженерних мереж та згідно зі статтею 5 Закону України «Про природні монополії» віднесена до сфери діяльності суб'єктів природної монополії.
- (26) КП «КОЛОМАЦЬКЕ ВУЖКГ», здійснюючи діяльність з централізованого водопостачання, є суб'єктом природної монополії та відповідно внесено до Зведеного переліку природних монополій, розміщеному на офіційному сайті Антимонопольного комітету України www.amcu.gov.ua.
- (27) Відповідно до статті 12 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» надання житлово-комунальних послуг здійснюється виключно на договірних засадах.

г) ціна

- (28) Частиною першою статті 10 Закону України «Про житлово – комунальні послуги» передбачено, що ціни (тарифи) на житлово-комунальні послуги встановлюються за домовленістю сторін, крім випадків, коли відповідно до закону ціни (тарифи) є регульованими. У такому разі ціни (тарифи) встановлюються уповноваженими законом державними органами або органами місцевого самоврядування відповідно до закону.
- (29) Відповідно до інформації, наданої КП «КОЛОМАЦЬКЕ ВУЖКГ» листом від 27.12.2024 № 124 (вх. від 27.12.2024 № 70-01/3452), рішенням Коломацької селищної ради ХХІХ сесії ІХ скликання від 23.02.2024 № 28 «Про встановлення тарифів на комунальні послуги по водопостачанню на території Коломацької селищної ради» встановлено тариф на послуги з централізованого водопостачання для категорій споживачів «Населення», бюджетних організацій та госпрозрахункових організацій у розмірі 52,80 грн/м³.
- (30) Отже, кінцеві споживачі послуги з централізованого водопостачання не мають можливості впливу на ціну такої послуги, оскільки тарифи на такі послуги затверджує відповідний орган місцевого самоврядування.
- (31) Таким чином, послуга з централізованого водопостачання надається на платній основі, а отже, є товаром, щодо якого визначається монопольне (домінуюче) становище КП «КОЛОМАЦЬКЕ ВУЖКГ».

2.2.2. Перелік основних продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів).

- (32) Учасниками ринку послуги з централізованого водопостачання є:
- надавачі (виконавці) послуги – суб'єкти господарювання, які надають послуги з централізованого водопостачання;
 - споживачі послуг - фізичні та юридичні особи, які отримують або мають намір отримати послуги з централізованого водопостачання.

2.3.Визначення товарних меж ринку

- (33) Відповідно до пунктів 5.1 - 5.3. Методики товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.
- (34) Формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп) здійснюється із переліку товарів, які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи), за показниками взаємозамінності, якими, зокрема, є:

подібність призначення, споживчих властивостей, умов використання, тощо;

подібність фізичних, технічних, експлуатаційних властивостей характеристик, якісних показників, тощо;

наявність спільної групи споживачів товару (товарної групи);

відсутність суттєвої різниці в цінах; взаємозамінність товарів (товарної групи) з точки зору їх виробництва, тобто здатності виробників запропонувати нові товари на заміну існуючих.

- (35) При проведенні дослідження необхідно враховувати, що взаємозамінні товари належать до групи однорідних товарів (товарних груп), які розглядаються споживачем як один і той же товар (товарна група), і які можуть бути стандартизовані або диференційовані.
- (36) Стандартизованими товарами (товарними групами) можуть розглядатися товари, які мають єдину систему показників, параметрів, що характеризують товар, і у виробництві яких використовуються єдині чи однакові технічні стандарти, технічні умови, стандарти застосування, тощо.
- (37) Відповідно до статті 1 Закону України «Про питну воду, питне водопостачання і водовідведення» централізоване питне водопостачання - господарська діяльність із забезпечення споживачів питною водою за допомогою комплексу об'єктів, споруд, розподільних водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва та транспортування питної води.
- (38) Внаслідок технологічних особливостей надання послуги з централізованого водопостачання вона не має товарів-замінників.
- (39) Отже, за таких обставин товарними межами ринку є послуга з централізованого водопостачання, яка не має товарів-замінників.

2.4. Визначення територіальних (географічних) меж ринку

- (40) Відповідно до вимог Методики територіальні (географічні) межі ринку визначаються шляхом установаження мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів є неможливим або недоцільним.
- (41) Відповідно до рішення Коломацької селищної ради XV сесії IX скликання від 03.02.2022 № 23 «Про визначення виконавця послуг у комунальному житловому фонді на території Коломацької селищної ради» КП «КОЛОМАЦЬКЕ ВУЖКГ» визначено виконавцем житлово-комунальних послуг в житловому комунальному фонді на території Коломацької селищної ради.
- (42) Також Підприємство листом від 27.12.2024 № 124 (вх. від 27.12.2024 № 70-01/3452) повідомило Відділення, що надає послугу з централізованого водопостачання в смт Коломак, с. Новоіванівське і с. Різуненкове Богодухівського р-ну Харківської області.
- (43) Отже, територіальними (географічними) межами ринку послуги з централізованого водопостачання є територія смт Коломак, с. Новоіванівське і с. Різуненкове Богодухівського р-ну Харківської області, на якій розташовані системи централізованого водопостачання, що перебувають у господарському відання КП «КОЛОМАЦЬКЕ ВУЖКГ».

2.5. Проміжок часу, стосовно якого має визначатися становище суб'єктів господарювання на ринку - часові межі ринку.

- (44) Відповідно до Методики часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило, рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару зі сталою структурою.
- (45) КП «КОЛОМАЦЬКЕ ВУЖКГ» у визначених територіальних межах надавало послугу з централізованого водопостачання протягом лютого - грудня 2022 року, 2023 – 2024 років,

січня - лютого 2025 року та було єдиним суб'єктом господарювання, яке надавало таку послугу.

- (46) В зазначений період та станом на березень 2025 року структура ринку послуги з централізованого водопостачання залишалась не змінною.
- (47) Отже, часовими межами ринку послуги з централізованого водопостачання визначено лютий – грудень 2022 року, 2023 - 2024 роки та січень - березень 2025 року.

2.6 Визначення потенційних конкурентів

- (48) Відповідно до пункту 9.1. Методики, потенційними конкурентами вважаються такі суб'єкти господарювання, які мають матеріально-технічну базу, кадри, технології тощо, але з різних причин не реалізують ці можливості; які виготовляють товари (товарні групи), що складають товарні межі ринку, але не реалізують їх на відповідному ринку; нові суб'єкти господарювання, які можуть вступити на ринок.
- (49) Відповідно до статті 1 Закону України «Про природні монополії», природна монополія – стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат виробництва на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги).
- (50) Відповідно до частини другої статті 6 Закону України «Про житлово-комунальні послуги», виконавцями комунальних послуг, зокрема, послуг з централізованого водопостачання є суб'єкт господарювання, що провадить господарську діяльність з централізованого водопостачання.
- (51) Отже, внаслідок технологічних особливостей послуг з централізованого водопостачання, а також враховуючи те, що ринки централізованого водопостачання є в стані природної монополії, конкуренція на ньому відсутня.

2.7. Визначення бар'єрів вступу на ринок

- (52) Відповідно до пункту 9.2. Методики бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на відповідний ринок є: обмеження за попитом, пов'язані з високою насиченістю ринку товарами (товарними групами) та низькою платоспроможністю покупців; адміністративні обмеження; економічні та організаційні обмеження; екологічні обмеження; нерозвиненість ринкової інфраструктури; інші обмеження, що спричиняють суттєві витрати, необхідні для вступу на певний ринок товару (товарної групи).
- (53) Ринок послуги з централізованого водопостачання характеризується наявністю технічних і адміністративних бар'єрів з огляду на наступне.
- (54) Відповідно до статті 1 Закону України «Про природні монополії» природна монополія – стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат на виробництво на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому товарному ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги).
- (55) Згідно зі статтею 5 Закону України «Про природні монополії» відповідно до цього Закону регулюється діяльність суб'єктів природних монополій у сферах, зокрема, централізованого водопостачання.
- (56) Частиною першою статті 7 Закону України «Про природні монополії» визначено, що

діяльність суб'єктів природних монополій у сферах, визначених у статті 5 цього Закону, а також діяльність суб'єктів господарювання на суміжних ринках підлягає ліцензуванню відповідно до закону.

- (57) Отже, ринок послуги з централізованого водопостачання перебуває у стані природної монополії, а КП «КОЛОМАЦЬКЕ ВУЖКГ» є суб'єктом природних монополій. При цьому, ведення господарської діяльності із надання послуги з централізованого водопостачання потребує отримання ліцензії.
- (58) Окрім цього, основним бар'єром вступу на ринок послуги з централізованого водопостачання є обмеження, пов'язане з необхідністю мати в наявності технічні засоби, включаючи мережі, споруди, устаткування (пристрої) для централізованого водопостачання, що пов'язані єдиним технологічним процесом.

2.8 Встановлення ознак монопольного (домінуючого) становища

- (59) Частиною першою статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визначено, що суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо:
- а) на цьому ринку у нього не має жодного конкурента;
 - б) не зазнає значної конкуренції внаслідок обмеженості можливостей доступу інших суб'єктів господарювання щодо закупівлі сировини, матеріалів та збуту товарів, наявності бар'єрів для доступу на ринок інших суб'єктів господарювання, наявності пільг чи інших обставин.
- (60) Суб'єкти господарювання не зазнають значної конкуренції, якщо завдяки своїй ринковій владі мають здатність не допускати, усувати чи обмежувати конкуренцію, зокрема обмежувати конкурентоспроможність інших суб'єктів господарювання, чи ущемлювати інтереси інших суб'єктів господарювання чи споживачів (пункт 10.3 Методики).
- (61) Так, з урахуванням пункту 10.3 Методики, здатність КП «КОЛОМАЦЬКЕ ВУЖКГ», яке є єдиним надавачем послуг з централізованого водопостачання, диктувати свої умови при наданні послуг є ознакою ринкової влади.
- (62) Враховуючи викладене, відповідно до частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» КП «КОЛОМАЦЬКЕ ВУЖКГ» має ознаки суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку послуги з централізованого водопостачання в межах території смт Коломак, с. Новоіванівське і с. Різуненкове Богодухівського р-ну Харківської області, на якій розташовані системи централізованого водопостачання, що перебувають у господарському віданні КП «КОЛОМАЦЬКЕ ВУЖКГ».

3. ОБСТАВИНИ, ЯКІ МІСТЯТЬ ОЗНАКИ ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ЗАХИСТ ЕКОНОМІЧНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ

- (63) За інформацією КП «КОЛОМАЦЬКЕ ВУЖКГ», наданою листом від 27.12.2024 № 124 (вх. від 27.12.2024 № 70-01/3452), приєднання до систем централізованого водопостачання в смт Коломак, с. Новоіванівське та с. Різуненкове здійснюється відповідно до Порядку приєднання до мереж централізованого водопостачання на території Коломацької територіальної громади, що обслуговує комунальне підприємство «Коломацьке ВУЖКГ», затвердженого рішенням виконавчого комітету Коломацької селищної ради від 27.01.2022 № 8 (далі - Порядок приєднання).
- (64) Як зазначило Підприємство, Порядок приєднання був розроблений КП «КОЛОМАЦЬКЕ ВУЖКГ» спільно з Відділом житлово-комунального господарства архітектури та містобудування Коломацької селищної ради.
- (65) Пунктом 1.1. Порядку приєднання визначено, що цей Порядок регулює відносини, які виникають у процесі приєднання на постійній (довгостроковій) основі до комунальних

систем централізованого водопостачання на території Коломацької територіальної громади, що обслуговує комунальне підприємство «Коломацьке ВУЖКГ» (далі – системи централізованого водопостачання) і поширюються на комунальне підприємство «Коломацьке ВУЖКГ», як виробника послуг з централізованого водопостачання, та юридичних, фізичних осіб або фізичних осіб-підприємців, які мають намір тимчасово або на постійній (довгостроковій) основі приєднати об'єкти до систем централізованого водопостачання.

- (66) Відповідно до пункту 1.4. Порядку приєднання, приєднання об'єктів замовника до централізованих водопровідних мереж передбачає наступні етапи:
- подання заяви до Коломацької селищної ради про видачу дозволу на проведення водогону від існуючої мережі;
 - отримання рішення виконавчого комітету Коломацької селищної ради «Про видачу дозволу на проведення водогону від існуючої мережі»;
 - подання заяви до КП «Коломацьке ВУЖКГ» і отримання технічних умов на приєднання об'єкта до системи централізованого водопостачання;
 - затвердження технічних умов Коломацькою селищною радою в особі селищного голови;
 - встановлення замовником засобів обліку холодної води з погодженням місця встановлення з КП «Коломацьке ВУЖКГ»;
 - опломбування та прийняття в експлуатацію засобів обліку питної води;
 - укладення між КП «Коломацьке ВУЖКГ» та замовником договору про надання послуг з централізованого водопостачання.
- (67) Також пунктом 1.4. Порядку приєднання передбачено надання замовниками послуг з приєднання до КП «Коломацьке ВУЖКГ» таких документів:
- копії рішення виконавчого комітету Коломацької селищної ради «Про видачу дозволу на проведення водогону від існуючої мережі»;
 - копії паспорту та ідентифікаційного коду замовника;
 - довідки про склад сім'ї;
 - технічного паспорту лічильника.
- (68) Порядок приєднання об'єктів до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення визначений розділом III Правил № 190.
- (69) Відповідно до пункту 1 розділу III Правил № 190 приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення здійснюється відповідно до технічних умов, виданих виконавцем послуги з централізованого водопостачання / централізованого водовідведення, та розробленого і затвердженого в установленому порядку проєкту на приєднання.
- (70) Пунктом 3 розділу III Правил № 190 визначено, що для одержання технічних умов споживач подає виконавцю послуги з централізованого водопостачання / централізованого водовідведення такі документи:
- заяву;
 - опитувальний лист;
 - ситуаційний план з визначенням місця розташування земельної ділянки на відповідній території - в масштабі 1 : 500 із зазначенням підземних інженерних комунікацій (при необхідності);
 - копії документів, які підтверджують право власності або користування земельною ділянкою;
 - вкопювання з містобудівної документації зі схемою прив'язки до систем водопостачання та водовідведення, яка пропонується;
 - копію дозволу на спеціальне водокористування та копію спеціального дозволу на користування надрами (у разі наявності обов'язку щодо їх отримання);

- розрахунок витрат водоспоживання і водовідведення об'єкта згідно з діючими нормами, завірений підписами керівника проєктної організації та замовника;
 - у разі наміру замовника приєднатися до водопровідної мережі та/або мережі водовідведення, які не належать виконавцю послуги з централізованого водопостачання / централізованого водовідведення, додатково надається погодження (згода) власника цих мереж.

- (71) Таким чином переліком документів, зазначених у пункті 3 розділу III Правил № 190 не передбачено, зокрема надання копії рішення органу місцевого самоврядування «Про видачу дозволу на проведення водогону від існуючої мережі» та довідки про склад сім'ї.
- (72) Отже, з урахуванням викладеного, пункт 1.4. Порядку приєднання встановлює додаткові вимоги щодо надання замовниками послуг з приєднання до КП «КОЛОМАЦЬКЕ ВУЖКГ» документів, не передбачених пунктом 3 розділу III Правил № 190, для отримання технічних умов на приєднання до централізованих систем водопостачання.
- (73) Порядок приєднання наразі є діючими.
- (74) Відповідно до інформації КП «КОЛОМАЦЬКЕ ВУЖКГ», наданої листом від 27.12.2024 № 124 (вх. від 27.12.2024 № 70-01/3452), протягом 2023 року було видано Підприємством шість технічних умов на приєднання до централізованих систем водопостачання (далі – Технічні умови), а саме Технічні умови від 29.06.2023 № 5, видані (*інформація з обмеженим доступом*), Технічні умови від 29.06.2023 № 4, видані (*інформація з обмеженим доступом*), Технічні умови від 29.05.2023 № 3, видані (*інформація з обмеженим доступом*), Технічні умови від 29.06.2023 № 2, видані (*інформація з обмеженим доступом*), Технічні умови від 30.01.2023 № 1, видані (*інформація з обмеженим доступом*), Технічні умови від 30.10.2023 № 6, видані (*інформація з обмеженим доступом*).
- (75) Разом із Технічними умовами Підприємство надало рішення виконавчого комітету Коломацької селищної ради «Про видачу дозволу на проведення водогону від існуючої мережі» (далі – Рішення), а саме Рішення від 29.05.2023 № 48, видане (*інформація з обмеженим доступом*), Рішення від 29.05.2023 № 49, видане (*інформація з обмеженим доступом*), Рішення від 29.06.2023 № 63, видане (*інформація з обмеженим доступом*), Рішення від 29.06.2023 № 62, видане (*інформація з обмеженим доступом*), Рішення від 30.01.2023 № 7, видане (*інформація з обмеженим доступом*), Рішення від 30.10.2023 № 90, видане (*інформація з обмеженим доступом*). Нижче наведено в Таблиці 1 узагальнену інформацію щодо строків розгляду заяв на отримання цих рішень.

Таблиця 1

№ з/п	Замовник (Споживач)	Дата звернення за Рішенням	Дата видачі Рішення виконавчого комітету	Кількість днів розгляду заяви
1	(<i>інформація з обмеженим доступом</i>)	24.01.2023	30.01.2023	6 днів
2	(<i>інформація з обмеженим доступом</i>)	09.05.2023	29.05.2023	20 днів
3	(<i>інформація з обмеженим доступом</i>)	17.05.2023	29.05.2023	12 днів

№ з/п	Замовник (Споживач)	Дата звернення за Рішенням	Дата видачі Рішення виконавчого комітету	Кількість днів розгляду заяви
4	(інформація з обмеженим доступом)	19.06.2023	29.06.2023	10 днів
5	(інформація з обмеженим доступом)	21.06.2023	29.06.2023	8 днів
6	(інформація з обмеженим доступом)	26.09.2023	30.10.2023	34 дні

- (76) Аналізом інформації Коломацької селищної ради, наданої листом від 09.01.2025 № 02-23/87 (вх. від 10.01.2025 № 70-01/14кі) встановлено, що від дати звернення замовників послуг з приєднання за отримання рішення виконавчого комітету Коломацької селищної ради «Про видачу дозволу на проведення водогону від існуючої мережі» до дати прийняття виконавчим комітетом такого рішення проходило від 5 до 34 днів.
- (77) Така ситуація унеможливило дотримання встановленого законодавством 10-денного строку для видачі технічних умов (відповідно до пункту 6 розділу III Правил № 190).
- (78) Аналіз виданих Рішень та відповідних Технічних умов дозволяє зробити висновок про пряму залежність між ними. Всі випадки приєднання свідчать про те, що отримання Технічних умов було можливим лише після видачі відповідного Рішення виконавчого комітету, що фактично запровадило додаткову, не передбачену законодавством, адміністративну процедуру (інформація наведена в Таблиці 2).

Таблиця 2

№ з/п	Замовник (Споживач)	Дата видачі Рішення виконавчого комітету	Номер Рішення	Дата видачі Технічних умов (ТУ)	Номер ТУ	Взаємозв'язок
1	(інформація з обмеженим доступом)	30.01.2023	№ 7	30.01.2023	№ 1	ТУ видано в день отримання Рішення
2	(інформація з обмеженим доступом)	29.05.2023	№ 49	29.05.2023	№ 3	ТУ видано в день отримання Рішення
3	(інформація з обмеженим доступом)	29.05.2023	№ 48	29.06.2023	№ 2	ТУ видано через 1 місяць після Рішення
4	(інформація з обмеженим доступом)	29.06.2023	№ 63	29.06.2023	№ 4	ТУ видано в день отримання Рішення

№ з/п	Замовник (Споживач)	Дата видачі Рішення виконавчого комітету	Номер Рішення	Дата видачі Технічних умов (ТУ)	Номер ТУ	Взаємозв'язок
5	(інформація з обмеженим доступом)	29.06.2023	№ 62	29.06.2023	№ 5	ТУ видано в день отримання Рішення
6	(інформація з обмеженим доступом)	30.10.2023	№ 90	30.10.2023	№ 6	ТУ видано в день отримання Рішення

- (79) Тобто з отриманих матеріалів від Підприємства вбачається, що усі Технічні умови видавались споживачам лише після отримання відповідного Рішення, що підтверджує наявність вимоги, не передбаченої законодавством.
- (80) Необхідність отримання рішення виконавчого комітету селищної ради щодо надання дозволу на проведення водогону від існуючої мережі суперечить Закону України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності» (далі – Закон про дозвільну систему), стаття 1 якого визначає, що дозвільна система у сфері господарської діяльності сукупність урегульованих законодавством відносин, які виникають між дозвільними органами, державними адміністраторами та суб'єктами господарювання у зв'язку з видачею документів дозвільного характеру.
- (81) За приписами статті 1 Закону про дозвільну систему документ дозвільного характеру дозвіл, висновок, рішення, погодження, свідоцтво, інший документ в електронному вигляді (запис про наявність дозволу, висновку, рішення, погодження, свідоцтва, іншого документа в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб підприємців та громадських формувань), який дозвільний орган зобов'язаний надати суб'єкту господарювання у разі надання йому права на провадження певних дій щодо здійснення господарської діяльності або видів господарської діяльності та/або без наявності якого суб'єкт господарювання не може проваджувати певні дії щодо здійснення господарської діяльності або видів господарської діяльності.
- (82) Статтею 4 Закону про дозвільну систему визначене, що виключно законами, які регулюють відносини, пов'язані з одержанням документів дозвільного характеру, встановлюються, зокрема, необхідність одержання документів дозвільного характеру та їх види, дозвільний орган, уповноважений видавати документ дозвільного характеру, перелік документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності; перелік та вимоги до документів, які суб'єкту господарювання необхідно подати для одержання документа дозвільного характеру.
- (83) Також, Відділенням встановлено, що до заяви про видачу технічних умов споживачі подавали витребувані Підприємством копії довідки про склад сім'ї. При цьому така вимога не має законодавчого обґрунтування, оскільки визначення фактичного обсягу споживання води здійснюється за показниками засобів комерційного обліку, а не на підставі кількості зареєстрованих осіб у приміщенні.
- (84) Частиною другою статті 3 Закону України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання» встановлено, що приєднання житлових і нежитлових будівель до зовнішніх інженерних мереж без оснащення таких будівель вузлами комерційного обліку відповідних комунальних послуг відповідно до вимог цього Закону забороняється.
- (85) Відповідно до пункту 1 розділу V Правил № 190 споживачі, які приєднані або мають намір приєднатися до систем централізованого питного водопостачання та

централізованого водовідведення, зобов'язані забезпечити наявність у них засобів вимірювальної техніки, за умови їх відповідності вимогам Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність» та іншим нормативно-правовим актам, що містять вимоги до таких засобів вимірювальної техніки.

- (86) Згідно з пунктом 20 Правил надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690 (редакції постанови Кабінету Міністрів України від 02.02.2022 № 85) (далі – Правила № 690), комерційний облік послуги ведеться вузлом (вузлами) комерційного обліку, що забезпечує (забезпечують) загальний облік споживання послуги в будівлі, її частині (під'їзді), обладнаній окремим інженерним вводом, згідно з показаннями його (їх) засобів вимірювальної техніки.
- (87) Пунктом 22 Правил № 690 визначено, що споживач надає щомісяця (у спосіб, передбачений договором) виконавцеві або визначеній власником (співвласниками) особі, яка здійснює розподіл обсягів послуг, інформацію про обсяги споживання послуг з централізованого водопостачання.
- (88) Згідно з пунктом 32 Правил № 690 вартість послуг з централізованого водопостачання визначається за обсягом спожитих послуг та встановленими відповідно до законодавства тарифами.
- (89) Отже, з урахуванням викладеного, замовники послуг з приєднання мають забезпечити встановлення вузла обліку холодної води, згідно з показами якого в подальшому буде здійснюватися нарахування плати за послугу з централізованого водопостачання.
- (90) Окрім цього, аналізом Технічних умов, виданих КП «КОЛОМАЦЬКЕ ВУЖКГ», встановлено, що у пункті 8 розділу «Умови водопостачання» Підприємство зазначає про необхідність встановлення вузла обліку води на водопровідному вводі.
- (91) Таким чином, вимоги щодо надання довідки про склад сім'ї є необґрунтованими, адже визначення обсягів спожитої послуги з централізованого водопостачання буде здійснюватися з урахуванням показників засобу обліку холодної води, а не за нормами питного водоспоживання з урахуванням кількості зареєстрованих осіб.

4. НЕГАТИВНІ НАСЛІДКИ ДІЙ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ

- (92) Включення КП «КОЛОМАЦЬКЕ ВУЖКГ» до Порядку приєднання вимог щодо надання документів, а саме рішення виконавчого комітету Коломацької селищної ради «Про видачу дозволу на проведення водогону від існуючої мережі», довідки про склад сім'ї, що не передбачено діючим законодавством, для отримання технічних умов на приєднання до централізованих систем водопостачання, призводить до необґрунтованого ускладнення процедури приєднання. Це може не лише спричинити затягування встановлених законодавством строків видачі технічних умов та проведення робіт із підключення до системи водопостачання, а й фактично позбавляти споживачів права на отримання послуг з централізованого водопостачання.
- (93) Оскільки водопостачання є критично важливою послугою, що забезпечує питні, фізіологічні, санітарно-гігієнічні, побутові та господарські потреби, її обмеження або штучне ускладнення доступу до неї є неприпустимим.
- (94) Додатково, необхідність отримання рішення виконавчого комітету затягує процес приєднання. В окремих випадках прийняття такого рішення займало від 5 до 34 днів, що значно перевищує передбачені законодавством строки видачі технічних умов (10 робочих днів, відповідно до пункту 6 розділу III Правил № 190).
- (95) Це, у свою чергу, може спричинити соціальні та економічні наслідки:
 - затримка підключення житлових будинків, що може призвести до порушення санітарних умов проживання;

- неможливість забезпечення водою об'єктів соціальної інфраструктури (шкіл, лікарень, дитячих садків);
 - фінансові втрати бізнесу через неможливість розпочати або продовжити діяльність;
 - адміністративні бар'єри для інвесторів через ускладнення процедур приєднання.
- (96) Аналогічно, вимога щодо надання довідки про склад сім'ї є необґрунтованою, оскільки облік спожитої води здійснюється за показниками лічильників, а не за кількістю зареєстрованих осіб.
- (97) Додатково, така вимога може обмежувати доступ до водопостачання окремим категоріям громадян, зокрема:
- орендарям, які не можуть отримати таку довідку;
 - особам, які фактично проживають за певною адресою, але не зареєстровані в ній.
- (98) Такі дії КП «КОЛОМАЦЬКЕ ВУЖКГ» можуть призводити до ущемлення інтересів споживачів та були б неможливі за умов існування значної конкуренції на ринку послуг з централізованого водопостачання на приєднання до систем централізованого питного водопостачання на території смт Коломак, с. Новоіванівське і с. Різуненкове Богодухівського р-ну Харківської області, на якій розташовані системи централізованого водопостачання, що перебувають у господарському віданні КП «КОЛОМАЦЬКЕ ВУЖКГ», адже в такому випадку споживачі мали б можливість обирати між кількома виконавцями, і у разі ущемлення їх інтересів могли б обрати іншого виконавця таких послуг.
- (99) За відсутності конкуренції на ринку послуг з централізованого водопостачання споживачі не мають альтернативних джерел придбання зазначених послуг.

5. КВАЛІФІКАЦІЯ ДІЙ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ

- (100) Відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (101) Відповідно до частини третьої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.
- (102) Зловживання монопольним (домінуючим) становищем відповідно до пункту 2 статті 50 цього Закону визнається порушенням законодавства про захист економічної конкуренції.
- (103) Враховуючи наведене, дії КП «КОЛОМАЦЬКЕ ВУЖКГ», які полягають у розробленні Порядку приєднання до мереж централізованого водопостачання на території Коломацької територіальної громади, що обслуговує комунальне підприємство «Коломацьке ВУЖКГ», затвердженого рішенням виконавчого комітету Коломацької селищної ради від 27.01.2022 № 8, до якого включені вимоги щодо надання документів, а саме рішення виконавчого комітету Коломацької селищної ради «Про видачу дозволу на проведення водогону від існуючої мережі», довідки про склад сім'ї, що не передбачено діючим законодавством, для отримання технічних умов на приєднання до централізованих систем водопостачання, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуги з централізованого водопостачання, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов

існування значної конкуренції на ринку.

Згідно з частиною першою статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» органи Антимонопольного комітету України мають право надавати рекомендації органам влади, органам місцевого самоврядування, органам адміністративно-господарського управління та контролю, суб'єктам господарювання, об'єднанням стосовно припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, усунення причин виникнення цих порушень і умов, що їм сприяють, а у разі, якщо порушення припинено, - щодо вжиття заходів для усунення наслідків цих порушень.

Враховуючи вищевикладене, з метою припинення дій, що містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, на підставі статей 7, 12¹, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктів 3, 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р (zareestrovano в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482), зі змінами, адміністративна колегія Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України надає такі

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

КОМУНАЛЬНОМУ ПІДПРИЄМСТВУ «КОЛОМАЦЬКЕ ВИРОБНИЧЕ УПРАВЛІННЯ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА» (ідентифікаційний код юридичної особи (*інформація, доступ до якої обмежено*)) припинити дії, які полягають у розробленні Порядку приєднання до мереж централізованого водопостачання на території Коломацької територіальної громади, що обслуговує комунальне підприємство «Коломацьке ВУЖКГ», затвердженого рішенням виконавчого комітету Коломацької селищної ради від 27.01.2022 № 8, до якого включені вимоги щодо надання документів, а саме рішення виконавчого комітету Коломацької селищної ради «Про видачу дозволу на проведення водогону від існуючої мережі», довідки про склад сім'ї, що не передбачено діючим законодавством, для отримання технічних умов на приєднання до централізованих мереж водопостачання, та містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуги з централізованого водопостачання, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

Про результати розгляду рекомендацій необхідно повідомити Східне міжобласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України на електронну адресу Відділення (khryv@amcu.gov.ua) та у паперовому вигляді на адресу: майдан Свободи, 5, Держпром, 6 під'їзд, 1 поверх, м. Харків, 61022 протягом **2-місячного строку з дня їх отримання** з наданням копій документів, що підтверджують виконання рекомендацій.

Звертаємо увагу, що відповідно до частини другої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органами чи особами, яким вони надані.

Відповідно до частини третьої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за умови виконання положень рекомендацій у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушення, **провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається.**